

Ontwikkelstrategie Gaasperplas

- ✘ Gemeente
- ✘ Amsterdam
- ✘ Zuidoost

Ontwikkelstrategie Gaasperplas

Gemeente Amsterdam
juli 2016

Inleiding

In de 'Structuurvisie Amsterdam 2040' staat dat de Gaasperplas potentie heeft voor Zuidoost en in het bijzonder Gaasperdam, maar ook een belangrijke functie heeft voor een groter deel van de stad en de regio. In de structuurvisie is het park aangewezen als **metropolitane plek**.

Zinloze term

Om de sociaaleconomische positie van Zuidoost te verbeteren is het noodzakelijk om de aantrekkingskracht van het gebied te vergroten. Profilering is nodig om Gaasperdam als woon- leef- en recreatiegebied vitaal te houden en om mogelijkheden van het gebied in het geheel van Amsterdam beter te benutten. De Gaasperplas biedt daartoe kansen, maar is in de afgelopen decennia langzaam achteruitgegaan door ontoereikende (beheer)budgetten en achterstallig onderhoud van onder meer het Floriadeterrein. De gebruiksmogelijkheden en voorzieningen, toegangen en routes vragen om verbetering. Het park kan beter, leuker en moderner met behoud of versterking van veel van de huidige kwaliteiten.

In de afgelopen jaren zijn verkenningen gedaan en ambities geformuleerd voor de Gaasperplas (zie kader), zowel door de gemeente Amsterdam en stadsdeel Zuidoost als door het Groengebied Amstelland, de beheerder van het gebied. Tot nu toe is het echter gebleven bij goede intenties en een enkele kleine ingreep. Het daadwerkelijk opwaarderen van de Gaasperplas tot een aantrekkelijk recreatiegebied voor jong en oud is niet tot uitvoering gekomen. Dit heeft alles te maken met het ontbreken van voldoende budget zowel voor beheer en onderhoud als voor nieuwe ontwikkelingen.

Het groenbeheer en ontwikkeling zouden toch betaald worden uit opbrengsten uit evenementen? Waar blijven die opbrengsten?

Stadsdeel Zuidoost en het Groengebied Amstelland die het gebied in erfpacht heeft trekken samen op bij de ontwikkeling van het gebied. Samen proberen we kansen te pakken door **beschikbare middelen aan te vragen** en op korte termijn al een aantal maatregelen te nemen die het park aantrekkelijker kunnen maken.

Met deze ontwikkelstrategie bieden we een plan aan om de Gaasperplas stap voor stap te ontwikkelen. We beschrijven de sterke en zwakte punten van het park en wat we kunnen doen om een aantal ruimtelijke problemen weg te nemen en daarmee goede condities te scheppen om het proces voor de verdere ontwikkeling tot een gebied met een hoge recreatieve en natuurlijke waarde een duwtje in de rug te geven.

Commentaar:

Van 'behoud door ontwikkeling' is nog steeds geen sprake. Na zes jaar Amsterdam Open Air en 10 jaar GaasperPleasure is er nog steeds niet genoeg geld uit opbrengsten om te voorzien in de uitgaven voor ecologisch groenbeheer.

Dit beleid is daarom niet duurzaam, maar een verkapte privatisering van openbare terreinen, nota bene natuurgebied, EHS/NNN ingericht om natuur en biodiversiteit te beschermen en te bevorderen.

In plaats van geld opbrengen kost het evenementenbeleid ons miljoenen. De groenwaarde van het park wordt afgewaardeerd ten voordele van evenementen en toegang voor vrachtverkeer.

Inhoud

Inleiding		
Beleid	1	1
Het gebied	2	7
Ambities	3	13
Projecten	4	19
Participatie	5	27
Colofon		31

Beleid

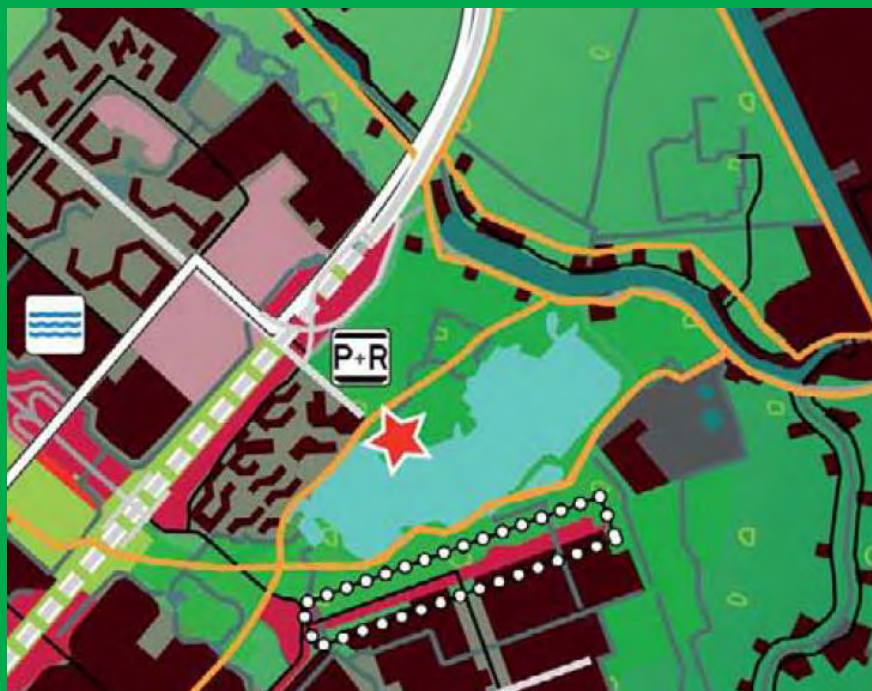
Het Bijmerpark werd na het kappen van 10.000 bomen ingericht als evenemententerrein. Nu gaat men het NNN-natuurgebied Gaasperpark ook inrichten als evenemententerrein.

Dit is geen duurzaam en verantwoord groenbeleid.

Air Events B.V. koloniseert de hele omgeving tot in Ouder-Amstel.

Waarom deze bevoorrechting van dit bedrijf dat geluidsoverlast en schade aan het park veroorzaakt, en natuurrecreatie belemmert?

Beleidskader

Bron: Structuurvisie Amsterdam 2040

Belangrijkste plannen voor de Gaasperplas

De ruimtelijke toekomst van Amsterdam Zuidoost en specifiek Gaasperdam en de Gaasperplas bestaat uit vele facetten: wonen, de ontsluiting van het gebied, de hoeveelheid groen, de verbinding tussen de parken en de kwaliteit van het water. Al deze onderwerpen zijn uitgebreid bestudeerd de afgelopen jaren en neergelegd in een aantal bestuurlijk vastgestelde rapporten. In dit hoofdstuk een overzicht van onderwerpen uit een aantal plannen die van belang zijn voor de Ontwikkelstrategie Gaasperplas.

Structuurvisie Amsterdam 2040, Metropolitane plek Gaasperplas.

“De Gaasperplas en het Gaasperpark vertegenwoordigen een grote waarde als recreatiegebied voor de buurt. In potentie heeft dit gebied ook een belangrijke functie voor een groter deel van de stad en de regio. Aan de noordkant biedt het eindpunt van de Gaasperplaslijn de mogelijkheid voor de versterking van de recreatieve functie. Hier kan gedacht worden aan ruimte voor evenementen. Daarnaast kan de gebruiks- en belevingswaarde van de Gaasperplas zélf worden geoptimaliseerd”.

Strijdig met bestemmingsplan en EHS

“In de parkenzone rond de Gaasperplas en in het Centraal Park Gaasperdam kunnen de mogelijkheden voor recreatief gebruik worden vergroot, bijvoorbeeld met een extra stadsstrand nabij het metrostation Gaasperplas. De parkenwig – en de Gaasperplas in het bijzonder – wordt een recreatieve groene plek van metropolitane betekenis.”

Bij Ballorig is al een strand

In de besluitvorming op 17 februari 2011 over de Structuurvisie Amsterdam 2040 besloot de gemeenteraad dat er behoefte is aan een uitgebreide verkenning naar Gaasperdam. Deze wens is uitgewerkt in de Toekomstagenda.

Toekomstagenda 'Slimweg gelukkig in Gaasperdam', februari 2014

In de Toekomstagenda zijn na een uitgebreid participatietraject vier sleutelprojecten benoemd om de kwaliteit van Gaasperdam zichtbaar te maken, de verbintenis met de omgeving te leggen en ervoor te zorgen dat Gaasperdam een onderscheidende identiteit krijgt.

Een van die sleutelprojecten is 'Groot Gaasperpark'. De volgende acties zijn benoemd:

JA!

- Het vastleggen van een profiel voor het park waarbij **ontspanning, rust en ruimtebeleving de belangrijkste kaders vormen**.
- Ruimte bieden voor kleinschalige initiatieven van bewoners en ondernemers in het groengebied, passend bij het profiel van het park.
- Ruimte bieden voor één of meer stedelijke functies gekoppeld aan vervoersknoop A9
- Gaasperdammerweg - metrohalte Gaasperplas, passend bij het profiel van het park.
- Met de beheerder (Groengebied Amstelland) inzetten op een toekomstgerichte beheerstrategie waarbij onderscheid wordt gemaakt in intensieve en extensieve delen van het park. Daarbij ook kennis van bewoners en groenorganisaties gebruiken.
- Het versterken van de centrale route door het park ('rondje Gaasperplas'). **Open Air Highway?**
- Locatieaanduiding, bewegwijzering en uitstraling van de entreegebieden naar het Gaasperpark verbeteren. Met name het entreegebied bij metrohalte Gaasperplas i.v.m. de verbinding met Amsterdam en de Bijlmer.
- Goede aansluitingen realiseren van bestaande (doorgaande) fietsroutes op het 'rondje plas'.
- In programmatische en fysieke zin samenvoegen van Centraal Park Gaasperdam en het Gaasperpark.

↪ = Kwaku in het Gaasperpark???

- Het aantrekkelijker maken van verbindingen tussen woonbuurten en het Gaasperpark.

De sleutelprojecten uit de Toekomstagenda zijn opgenomen in de gebiedsplannen 2015 en 2016 voor Gaasperdam Driemond en zullen daar nog een aantal jaren in blijven staan om tot uitvoering te kunnen komen.

Maatregelen Opwaarderen Gaasperplas, Groengebied Amstelland.

Het **opwaarderen** van de Gaasperplas is één van de projecten die is opgenomen in de Ontwikkelvisie en het Uitvoeringsprogramma Groengebied Amstelland, vastgesteld in december 2009 **door het Algemeen Bestuur** van het Groengebied. **door bestuurslid Jaensch die tot 2013 beweerde dat de Gaasperplas niet tot de EHS behoorde**

Doel: verbeteren van de recreatieve en natuurlijke kwaliteit van het deelgebied de Gaasperplas.

Dit is blijkbaar niet gelukt tot nog toe

Bron: Visie Groengebied Amstelland

Op basis van een participatiebijeenkomst zijn de vele ideeën onderverdeeld in Quick wins, Quick scans en Lange termijn maatregelen. Tot nu toe zijn een paar quick wins uitgevoerd, zoals het opknappen van de waterspeelplaats. Het Groengebied werkt graag samen met Amsterdam voor het uitvoeren van een aantal andere maatregelen.

Maar wie, ZO of GGA, bepaalt wat er gebeurt?

De maatregelen opwaarderen Gaasperplas zijn op 28 november 2013 vastgesteld door het Algemeen bestuur van het Groengebied Amstelland.

Dus zonder inspraak van ZO!

Programma Groen & Blauw Amsterdam Zuidoost 2030

Het programma Groen & Blauw formuleert drie ambities:

1. Het ontwikkelen van een samenhangende groenstructuur met herkenbaar groen ???
2. Het ontwikkelen van een duurzaam klimaatbestendig watersysteem
3. Het vergroten van de esthetische, ecologische en gebruikskwaliteit.

Voor het Gaasperpark specifiek wordt het volgende toekomstscenario geschetst en worden aansluitende opgaven benoemd.

Verbindingen:

“Gaasperpark is een multifunctioneel park met veel activiteiten die het multiculturele karakter van Zuidoost benadrukken.”

Het heeft verbindingen met ander groen: de groene schil van Bijlmerweide tot en met de Hoge Dijk langs de oostelijke en zuidelijke bebouwingsrand van Zuidoost vormt de overgang tussen het stedelijk gebied en het landschap. In deze natuurzoom heeft natuur de ruimte.

Op welke dagen van het jaar?

Op het tunneldak van de Gaasperdammerweg ligt een park dat de Gaasperplas via het Centraal Park Gaasperdam verbindt met het Bijlmerpark. Hierdoor is een parkenwieg ontstaan waarmee het landschap doorloopt tot diep in het stadsdeel.

Twee typen groen zijn van belang voor het Gaasperpark: Natuurgroen

Aan de oostzijde van de Gaasperplas ligt de ecologische verbinding Natuurboog. “In het natuurgroen gaan we uit van recreatief medegebruik. Wandelen, fietsen, natuurbeleving en educatie zijn de belangrijkste activiteiten.” Natuurbeleving staat centraal.

De waterkwaliteit is van groot belang voor natte natuur. “Het streven naar een schoonwatersysteem is dan ook een vereiste.” Het omkeren van de stroomrichting naar het gemaal is al gerealiseerd door de aanleg van de Bypass in de zuidoost hoek van het park. De aanleg van een plaspark in de zuidrand van het park en de aanleg van natuurvriendelijke oevers is nog een opgave.

niet in EHS/NNN of bestemmingsplan toegestaan

Parkgroen

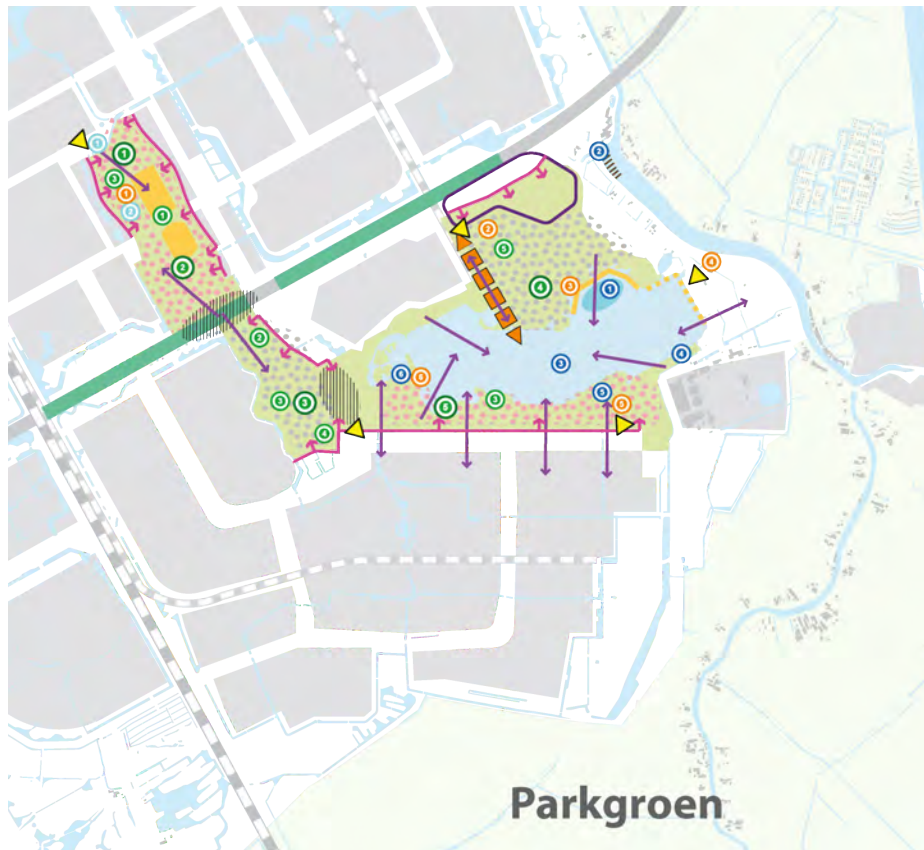
"Het is een levendig park met veel keuzemogelijkheden zoals; **schooltuinen en nutstuinen**, natuur en groenbeleving, **sportcomplexen, leisure functies, horeca** (ondersteunend aan groen), waterspeelplaatsen, sport en spel en waterrecreatie zoals: surfen, zeilen, duiken, zwemmen en een stadsstrand." "Het onderhoud dient van een representatief niveau te zijn. Het beheer is in handen van een parkmanager."

= afbraak natuur, biodiversiteit; zichtlijnen, horeca zijn ongewenst

Opgaven:

- Verbeteren entrees, hoofdentrees en vanuit de wijk
- Recreatieroutes; rondje plas en doorgaande recreatieroutes naar het omliggende landschap, bewegwijzering
- Verbindingen; tussen de groengebieden en parken
- **Zichtlijnen**; verbeteren zicht op de plas
- Recreatie; aanleg **stadsstrand aan noordzijde plas**, intensiveren waterrecreatie, **toevoegen horeca** (ondersteunend aan het groen)
- Sport en spel; sportgelegenheid zuidzijde
- Groen en water verbeteren; restylen Floriadeterrein, variatie in beplanting, optimaliseren natuurzoom, aanleg natuurvriendelijke oevers, piekwaterberging

Het programma Groen & Blauw is op 30 juni 2010 vastgesteld door de stadsdeelraad Zuidoost.

Parkgroen: project groen en blauw

Foto: Bram Budel (NRC)

Het gebied

2

Beschrijving van het gebied

De Gaasperplas is een recreatieplas aan de zuidrand van Amsterdam Zuidoost. Het recreatiegebied Gaasperplas wordt aan de noordzijde begrensd door de Gaasperdammerweg met daarin de woningbouw van Nellestein, aan de oostzijde door de provinciale weg langs de Gaasp, aan de zuidzijde door het drinkwaterpompstation en de Valburgdreef met daarachter de woonwijk Gein en aan de westzijde door de Langebroekdreef. De plas was een zandwinninglocatie ten behoeve van de bouw van Gaasperdam en is gegraven in de jaren 60 en 70. In 1982 vond aan de noordkant van de plas de Floriade plaats. De uitgebreide padenstructuur en andere inrichtingselementen zijn daar nog de overblijfselen van.

De kracht van het Gaasperpark en de plas is het groene en rustige karakter en het uitstekende zwemwater. Een ander uniek element is de verbinding met de Natuurzoom en het cultuurhistorisch landschap van het Gein dat doorloopt tot aan de ronde Hoep, en dan zit je al in het Groene Hart van Nederland.

ontbreken van horeca zorgt juist voor veiligheid

Bezoekers en omwonenden vinden de rust, natuur en de beleving van het water de belangrijkste eigenschappen van de plas. Het minder zichtbaar zijn van de bebouwing draagt daar aan bij, maar het gebrek aan woon- en 'avond/horeca' functies maken het park minder sociaal veilig in de avonduren. De oriëntatie binnen het gebied is vaak lastig: routes zijn onduidelijk en voorzieningen zijn moeilijk te vinden voor niet-ingewijden. Sommige plekken zijn zo stil en je bent er zo alleen, dat deze niet altijd veilig aanvoelen.

alleen = superveilig

Het water is een grote kwaliteit, maar deze kwaliteit is vanuit de omliggende woonbuurten en routes vaak nauwelijks zichtbaar. De bereikbaarheid, zichtbaarheid, de staat van onderhoud en voorzieningen kunnen veel beter.

zichtbaarheid is alleen aantrekkelijk voor potloodventers

Hieronder per windrichting een korte beschrijving van het gebied met sterke en zwakke kanten.

Noordzijde

Aan de noordzijde van de plas bevindt zich het terrein van de voormalige Floriade (1982). Een aantal inrichtingselementen zijn nog terug te vinden, zoals de vele wandel- en fietspaden, muurtjes en hagen. Het groen loopt door tussen de woningbouw van Nellestein. Dit geeft het gevoel van wonen in het groen. Aan de rand van de Provincialeweg kom je in een meer cultuurhistorisch agrarisch landschap terecht met weides en boerderijen.

Het Floriadeterrein is lang niet meer wat het geweest is. Door de steeds verder teruggedrongen beheerbudgetten wordt het hele park nog slechts extensief beheerd. Hierdoor begint achterstallig onderhoud aan paden, bosplantsoen en overgebleven Floriade elementen zichtbaar te worden. Tegelijkertijd heeft dit de natuur alle kans gegeven zich te ontwikkelen en is de natuurwaarde hier hoog. Met de metrohalte Gaasperplas vormt de noordzijde ook de toegangspoort tot het gebied. Door deze goede bereikbaarheid is de noordzijde van de plas zeer geschikt voor recreatie. Van een entree is nu echter niet of nauwelijks sprake: het stationsplein is rommelig en weinig uitnodigend, het park mist een duidelijke toegang en zicht op datgene wat het te bieden heeft.

onzin, een park waarvan meteen alles te zien is is geen park meer, mist groenbeleving

Oostzijde

De Oostoever vormt de overgang van de Gaasperplas en het Gaasperpark naar de Gaasp. Het is een overwegend open gebied dat aansluit bij het cultuurhistorisch karakter van de Gaasp. Aan de zuidoostkant van de Gaasperplas en aan de noordoostkant van de Gaasperzoom ligt het grote, met een hek omsloten terrein van het waterpompstation.

Er is een nieuwe waterloop aangelegd in de vorm van een singel om de waterkwaliteit van de Gaasperplas nog verder te verbeteren en de wandel en ruiterspaden zijn omgelegd. De inrichting van dit parkachtige gedeelte lijkt echter niet af te zijn.

Het gebied maakt een rommelige bijna industriële indruk met een weg die door deze oostzijde heenloopt. Deze kant van de Gaasperplas is vrij smal en vele functies vragen hier een plek. Het parkkarakter aan deze zijde is niet optimaal en valt uit de toon met de rest van het park.

Zuidzijde

De zuidzijde van de plas heeft twee heel verschillende karakters. De route over het fietspad ziet eruit als een doorgaande groenstrook. Het fietspad vormt de route van Weesp/ Driemond naar het centrum van stadsdeel Zuidoost. Vanaf dit fietspad is de plas niet of nauwelijks zichtbaar en heeft daarom nauwelijks meerwaarde voor de beleving van de fietser. Het voetpad daarentegen ligt hier grotendeels direct aan de grillige oever van de plas waardoor het een aangename wandelroute is. Komend vanuit het westen leidt het voetpad uiteindelijk tot aan het afgeschermd strand bij het speelpaleis Ballorig. Door de afscherming van het strand met de plas door een grondwal biedt het veilig zwemwater voor het hele gezin. De toegangen vanuit het achterliggende woongebied Gein naar de Gaasperplas zijn niet aantrekkelijk vormgegeven en voor verbetering vatbaar.

juist meer groen- en belevingswaarde

Prima, twee mooie functies,
groenbeleving en waterbeleving apart

Westzijde

Aan de westzijde zien we eigenlijk de twee zelfde karakters als aan de zuidzijde. Vanaf het doorgaande fietspad is er geen zicht op de plas. Vanaf het voetpad daarentegen is grotendeels goed en soms ruim zicht op de plas, vooral vanaf de heuvel die tussen het fietspad en de plas in ligt. Dit is ook de plek waar een natuurlijk strandje ligt wat een populaire plek is bij hondenbezitters. Iets noordelijker hiervan ligt een aantal voorzieningen, zoals de kleinschalige zeilhaven met het scoutsgebouw en de kanovereniging. Het terrein is afgesloten voor buitenstaanders door water en een hek. De toegang naar de watersportvoorzieningen is niet goed zichtbaar en onduidelijk ontsloten.

Het water

Het park Gaasperplas maakt in z'n geheel onderdeel uit van het Natuur Netwerk Nederland, de nieuwe naam voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Een goede waterkwaliteit is van essentieel belang voor het kunnen (voort) bestaan van diverse plant en diersoorten. Het water in de Gaasperplas is van goede kwaliteit en verbetert zich nog door de onlangs aangelegde singel aan de oostzijde. Gemotoriseerde voertuigen zijn niet toegestaan. Deze goede waterkwaliteit zorgt er ook voor dat er veilig kan worden gezwommen en diverse watersporten kunnen worden beoefend (zeilen, kanoën, surfen, duiken).

ONTVANGSTGEBIED BIJ METRO

Ambities

3

Ambities voor het gebied

De kracht van het park ligt in het groene en rustige karakter en het uitstekende zwemwater. Dit biedt kansen voor velerlei vormen van (water)recreatie.

Een ander uniek element is de verbinding met de Natuurzoom en het cultuurhistorische landschap van het riviertje het Gein dat doorloopt tot aan de ronde Hoep. Dit is een directe verbinding met het Groene hart van Nederland.

Naast deze kwaliteiten is de kracht van de Gaasperplas ook de uitstekende bereikbaarheid vanuit de stad en de regio met de A9 en de metrolijn aan de noordkant.

De Gaasperplas speelt een sleutelrol in de missie voor Gaasperdam zoals deze is geformuleerd in de Toekomstagenda Gaasperdam: Gaasperdam is in 2040 zichtbaar in de metropoolregio Amsterdam. Het staat bekend als een aantrekkelijke, groene Amsterdamse buitenwijk waar je goed kunt wonen en ondernemen en waar alle ruimte voor ontspanning is.

Wij willen van de Gaasperplas een aantrekkelijk groengebied maken voor Amsterdam en Stadsdeel Zuidoost in het bijzonder. Een groen omzoomde, goed bereikbare recreatieplas voor gezinnen, jongeren en ouderen, met ruimte voor spel, (water)recreatie en sport, en uitnodigend om te bewegen. Hiermee willen we ook aansluiten op de visie van Amsterdam op de inrichting van de sportieve en speelse openbare ruimte, zoals verwoord in de Bewegende Stad (januari 2014).

Nieuwe functies moeten passen bij het groene en rustige karakter van het park. Het is zeker niet de bedoeling om het park om te toveren tot een Vondelpark of kermisattractie, het gaat om het zoeken van nieuw evenwicht. Aan de noordkant, met name rond het metrostation willen we inzetten op een intensiever gebruik en in andere delen van het park meer op rust en natuurbeleving

Hieronder werken we kort de ambities uit op het gebied van recreatie, beheer, evenementen, verbindingen en natuur.

Recreatie **Evenementen verstoren de recreatie**

Een van de hoofdfuncties van het gebied is recreatie en deze functie willen we versterken en uitbouwen. De Gaasperplas is van belang voor heel Amsterdam en dient volgens de Structuurvisie Amsterdam 2040 te worden ontwikkeld tot een metropolitane plek. **Dat betekent dat we deze plek willen uitbouwen tot een levendige plek met verschillende activiteiten en faciliteiten voor jong en oud en waar je ook kunt genieten van de rust en de natuur.** Een plek die bekend en geliefd is bij buurtbewoners en ook bij bewoners van andere delen van Amsterdam. **Grote evenementen passen hier niet in.** De Gaasperplas zelf beslaat het grootste gedeelte van het park. De plas is aan de noordzijde goed bereikbaar voor Amsterdammers en uitstekend geschikt om te zwemmen. intensiveren van waterrecreatie ligt daarom voor de hand. We zetten in op de organisatie van meer activiteiten door de zeil-, surf- en kanovereniging, aanleg van een tweede strandje in de buurt van het metrostation aan de noordkant inclusief zomerhoreca en een betere ontsluiting van deze locaties.

Ten tijde van de Floriade was de Gaasperplas een drukbezocht gebied met een duidelijke entree en aansprekende functies zoals het Planetarium waar mensen op afkwamen.

Die aantrekkelijkheid heeft het park allang verloren. Een aansprekende stedelijke functie ontbreekt en de toegangsweg is onduidelijk. **o.a. door evenementen**

We gaan daarom onderzoeken of we een nieuwe stedelijke functie kunnen realiseren bij de belangrijkste toegang naar het park, het metrostation Gaasperplas. Ook de route het park in vanaf deze plek willen we beter vormgeven.

Uitbreiding en verbetering van de horeca voorzieningen rond de plas is een lang gekoesterde wens van omwonenden.

Op dit ogenblik laat het bestemmingsplan en het feit dat de Gaasperplas in NNN gebied ligt (Nationaal Natuur Netwerk) een uitbreiding niet toe. In samenwerking met de Provincie Noord-Holland kijken we naar mogelijkheden om onder meer uitbreiding van horeca en eventuele andere gewenste recreatieve voorzieningen in de toekomst mogelijk te maken.

**Onzin!
Is er al.**

Ballorig, Langerlust, Campanile, Planetarium, kiosken bij metro

Waar zijn de opbrengsten uit festivals? Die gaan naar Recreatie Noord-Holland NV

Beheer

Beheer van de Gaasperplas en omgeving wordt uitgevoerd door verschillende partijen. Te weten: Groengebied Amstelland, Waternet en Gemeente Amsterdam stadsdeel Zuidoost. In de huidige tijd zijn de beheerbudgetten niet toereikend om de (oorspronkelijke) aanleg in stand te houden en de paden goed te onderhouden. Dit leidt tot sterke versobering van de beplanting, plasvorming op de paden en verval van materialen (voormalig Floriade terrein). Hiervoor dient een duurzame structurele oplossing te worden gezocht: waar gaan we intensief beheren en waar extensief, waar hebben we het over intensieve recreatie en waar over extensief gebruik van het park waar je kunt genieten van de rust en de natuur. Het is niet altijd stil in het gebied: de barbecue evenementen zijn daar een voorbeeld van. Dit vraagt om heldere regelgeving en een goed facilitair beheer met duidelijke afspraken tussen stadsdeel Zuidoost en de beheerder Groengebied Amstelland.

Bij een metropolitane plek hoort ook een hoger beheerbudget. Hiervoor moeten we middelen en mogelijkheden zoeken. Samenwerken met bewoners en ondernemers die delen van het park in eigen beheer willen nemen is een van de mogelijkheden waar we op in willen zetten.

Is ongewenste privatisering van park

Evenementen

Voor de Gaasperplas geldt momenteel nog het door Stadsdeel Zuidoost vastgestelde evenementenbeleid met een aantal profielen:

→ waarin EHS niet was geborgd

- Maximaal 3 grote evenementen, waarvan max. 1 dance evenement (max tweedaags) met max 20.000 bezoekers;
- Maximaal 1 middelgroot dance-evenement (maximaal tweedaags) met maximaal 5.000 bezoekers
- Maximaal 4 geluidsarme evenementen tot 3.000 bezoekers (waarvan max 1 tweedaags)

Strijdig met bestemmingsplan en EHS/NNN

- Daarnaast voor de Noordoever een onbeperkt aantal medium (tot 5.000 bezoekers) evenementen
- Voor kleine evenementen tot 100 bezoekers geldt alleen een meldingsplicht, deze zijn onbeperkt toegestaan

In het evenementenbeleid worden uitsluitend de vergunningplichtige evenementen geregeld. Met de huidige locatieprofielen heeft het stadsdeel geprobeerd een goede balans te vinden tussen enerzijds de wens vanuit het Groengebied Amstelland en de stad Amsterdam om een aantal evenementen mogelijk te maken en het karakter van de Gaasperplas als rustig en natuurlijk recreatiegebied en het draagvlak onder bewoners anderzijds.

Het evenementenbeleid wordt in 2016 herzien voor de gehele stad. Het stadsdeel heeft haar wensen ten aanzien van dit nieuwe beleid ingebracht bij de voorbereidingen om zodoende de balans die gezocht is te kunnen handhaven. **maar de bewoners nog niet** Als we het in deze Ontwikkelstrategie hebben over het toevoegen van activiteiten hebben we het over activiteiten en evenementen die bijdragen aan het aantrekkelijker en bekender maken van de Gaasperplas.

→ = meer festivals en evenementen?

amsterdamopenair.nl

Relatie met de omgeving en verbindingen

In de omgeving van de Gaasperplas spelen meerdere ontwikkelingen. Veruit de grootste is de overkluizing van de Gaasperdammerweg met de daaraan gekoppelde woningbouw aan de flanken en een groene inrichting van het dak. Deze ontwikkeling zal een nieuw stuk stad aan stadsdeel Zuidoost toevoegen. De nieuwe bewoners zullen ook van de Gaasperplas afhankelijk zijn voor hun ontspanning en recreatie. Goede verbindingen met dit gebied zijn dus essentieel, maar ook de verbindingen met de bestaande omgeving, metrostation Gaasperplas, het Centraal Park Gaasperdam en het Diemberbos verdienen aandacht.

Een kans ligt in de verbinding met het Nelson Mandelapark via de overkluizing van de A9, waarmee het Gaasperpark met vanzelfsprekende en aantrekkelijke recreatieve fietsroutes verbonden kan worden met het centrum van Zuidoost.

Er zal een nieuwe fietsbrug naar het Diemberbos worden gerealiseerd. Een goede aansluiting hierop met een duidelijk rondje Gaasperplas voor fietsers en voetgangers is belangrijk om de verbinding tussen stad en land gestalte te geven. Met het rondje Gaasperplas beogen we ook om de oriëntatie binnen het gebied te verbeteren. Vanuit het rondje kan gekeken worden welke andere maatregelen daarvoor nodig zijn.

We willen inzetten op de aanpak van de entrees naar het park met bijzondere aandacht voor de entree vanaf het metrostation Gaasperplas. Tussen 2016 en 2018 worden alle metrohaltes aan de Oostlijn gerenoveerd. De metrohalte Gaasperplas is als laatste aan de beurt. De wens is om ook de uitstraling van de openbare ruimte rondom de betreffende stations te verbeteren. Dit biedt kansen om deze plek een nieuwe duidelijke inrichting te geven.

De EHS/NNN heeft regels, geknoei hiermee kan niet. Recreatie is niet hetzelfde als evenementen. Waar blijft de inspraak hierover?

De zuidzijde kunnen we opwaarderen door de toegangen vanuit het hierachter gelegen woongebied beter vorm te geven. Ook kunnen we maatregelen nemen om de plas op een aantal plekken voor de fietsers zichtbaar te maken door zichtlijnen te maken in de begroeiing.

Natuur

De Gaasperplas en omgeving zijn onderdeel van het Nationaal Natuur Netwerk, voorheen EHS-Ecologische Hoofdstructuur). Het gebied wordt verbonden met andere natuurgebieden via de Natuurboog. De Natuurboog is een ecologische verbindingszone tussen het IJmeer en de Ronde Hoep. Een groot aantal knelpunten zoals de A2 en de spoorlijn Utrecht – Amsterdam worden momenteel aangepakt. De zone is belangrijk als verbindingszone voor soorten als de ringslang. Om voor deze gidssoort het gebied verder te optimaliseren is in 2014 de Natuurboog onderzocht op haar werking. De gemeente Amsterdam werkt samen met de provincie om het pakket van aanbevelingen uit te voeren. De Gaasperplas is opgenomen in het Natuurbeheerplan van de Provincie Noord-Holland. In het Natuurbeheerplan is (in tegenstelling tot de andere NNN-gebieden in Noord-Holland) geen tekst opgenomen van de specifieke waarden en toegelaten activiteiten in het gebied. De provincie gaat in 2016 werken aan een aanpassing van de tekst voor NNN voor onder meer de Gaasperplas. Wij zullen hierin samenwerken met de provincie om tot een goed evenwicht te komen tussen recreatie en natuur.

Projecten

4

Ambities uitgewerkt in concrete projecten

In het voorgaande hoofdstuk hebben we onze ambities met het gebied op hoofdlijnen uitgewerkt. Nu willen we een aantal concrete projecten benoemen die de urgente problematiek in de openbare ruimte moeten oplossen en de basis kunnen vormen voor meer recreatieve activiteiten in het park. Al deze projecten zijn al genoemd in eerder vastgesteld beleid voor de Gaasperplas en het Gaasperpark.

Project 1: Rondje Gaasperplas voor fietsers en voetgangers

De wandel- en fietsroutes in het park zijn niet altijd even duidelijk. Daarnaast zijn de asfaltpaden op veel plekken aan vervanging toe en is er veel **plasmvorming in het park.**

Is er al!

Het Groengebied Amstelland heeft een begin gemaakt met het aanpakken van de belangrijkste route aan de noordkant van de plas. Dit deel van het park wordt ook gebruikt als festivalterrein. Door het verstevigen en verbreden van een aantal paden en bruggen wil men de schade door festivals binnen de perken houden. Op dit ogenblik wordt gewerkt aan het voorlopig ontwerp. De nieuwe inrichting moet een vervolg krijgen in de vormgeving van de rest van het rondje Gaasperplas.

door verdichting door festivals

We gaan daarvoor onderzoek doen naar de meest logische routes voor fietsers, wandelaars en hardlopers. We gaan dit doen in samenwerking met gebruikers en denken daarbij speciaal aan de atletiekvereniging in het Nelson Mandelapark.

Een route voor hardlopers van en naar de atletiekvereniging geeft **ongekende mogelijkheden** voor officiële runs maar ook voor trainingen.

Er zijn al genoeg en teveel sportfaciliteiten

Eind 2015 is een aanvraag voor een experiment ingediend bij de Stad in Balans. Dit experiment heet 'De Gaasperplas op de kaart'. Hiermee willen we alvast door middel van bijvoorbeeld stippen en een goede bewegwijzering het rondje Gaasperplas zichtbaar maken. Als dit experiment wordt gehonoreerd kan het als vliegwiel dienen voor de aanpak van het rondje Gaasperplas.

Project 2: Verbeteren entree vanaf metro Gaasperplas inclusief onderzoek nieuwe stedelijke functie

Het metrostation Gaasperplas vormt de belangrijkste entree naar het park. De allure van deze plek laat te wensen over en kan veel beter. We gaan daarom werken aan een betere toegangsroute vanaf de metro het park in, naar de waterspeelplaats en tot aan de plas zelf. In de structuurvisie Amsterdam staat dat de Gaasperplas een metropolitane plek moet worden. We gaan onderzoeken of een nieuwe stedelijke functie op deze plek haalbaar is. —> **Geen stedelijke functie voor natuurgebied!**

Bron: Gemeente Breda

Project 3: Verbeteren entrees naar de Gaasperplas

Momenteel wordt Zuidoost door de Gaasperdammerweg verdeeld in de Bijlmer en Gaasperdam. De weg vormt ook een barrière tussen de groengebieden Nelson Mandelapark en Centraal Park Gaasperdam en tussen de Bijlmerweide en de oostoever van de Gaasperplas. De ondertunneling van de Gaasperdammerweg biedt kansen om het groen op deze twee plaatsen aan elkaar te smeden, zodat een vanzelfsprekende verbinding ontstaat tussen de groengebieden.

De samenhang tussen de bebouwing en het groen wordt met name bepaald door de toegangen vanuit de wijk zelf naar het park. Speciale aandacht voor deze toegangen is dan ook gewenst. Verbeteringen kunnen bestaan uit **het realiseren van zichtlijnen**, het maken van poorten of het plaatsen van informatieborden en bewegwijzering.

In dit project willen we een ontwerp maken voor de entrees naar het park en zichtlijnen waarmee de verbindingen tussen de entrees en de plas duidelijker worden.

Geen zichtlijnen aub!!!

Bron: Aerophoto schiphol

Project 4 herinrichting voormalig Floriade terrein

Het voormalig Floriade terrein is toe aan een grondige herijking. Dit deel van het park is allang niet meer wat het geweest is en er moeten keuzes gemaakt worden voor de toekomst. Bij een metropolitane plek hoort intensief gebruik door verschillende groepen. Als we hier kiezen voor intensieve recreatie en gebruik van het terrein voor evenementen dan moet de inrichting hieraan voldoen.

In strijd met EHS/NNN en bestemmingplan We maken in overleg met alle belanghebbenden een ontwerp voor een nieuwe inrichting van het voormalig Floriade terrein. Daarin betrekken we ook de eventuele cultuurhistorische waarden voortvloeiend uit onderzoek naar het voormalige Floriadeterrein.

Plantsoenen en bloemperken zijn geroid om festivals meer ruimte te geven. Die komen dan zeker niet meer terug!

Voormalig Floriade

Project 5 aanleg nieuw stadsstrand: haalbaarheidsonderzoek

Er is al lange tijd sprake van het toevoegen van nog een strand aan de noordkant van de Gaasperplas. De haalbaarheid moet onderzocht worden op vier aspecten: ruimtelijke inpassing; maatschappelijk draagvlak; technische haalbaarheid en financiële haalbaarheid.

Meer concreet moet het haalbaarheidsonderzoek uitwijzen hoe groot het strand kan zijn, waar precies en op welke wijze de aanleg het beste kan plaatsvinden. Ook de relatie met de parkeerplaatsen, metro, rondje plas en eventuele horeca en andere voorzieningen (wc, kleedhokjes) moeten we onderzoeken. Een belangrijk onderdeel van het onderzoek is het maatschappelijk draagvlak. Hierover willen we een intensief participatietraject aangaan met belanghebbenden van het gebied.

Goat ten koste van groen Niet gewenst, bij Ballorig is al een strand

wpn.nl

Project 6 onderzoek zelfbeheer

Bewoners en gebruikers kunnen de ambities van de stad en het stadsdeel met de Gaasperplas versterken. De overheid zorgt voor oplossingen van de urgente problematiek in de openbare ruimte in overleg met alle belanghebbenden. Een onderdeel hiervan is om wensen en ideeën van gebruikers en omwonenden hierin een plek te geven.

We gaan onderzoeken of delen van het park in zelfbeheer uitgegeven kunnen worden en aan welke voorwaarden initiatiefnemers moeten voldoen.

Amsterdam.nl

Foto: Laureline T Tripadvisor

Beheer

Alle ingrepen in het park hebben consequenties voor het beheer en onderhoud. Er zullen binnen de hierboven genoemde projecten keuzes gemaakt gaan worden tussen delen intensief beheren en delen extensief beheren, zodat de kosten niet te veel zullen stijgen. Het intensiveren van het gebruik van het park heeft als gevolg dat het park intensiever beheerd zal moeten worden. Het beheerbudget voor de Gaasperplas zal waarschijnlijk moeten meegroeien. Ook dit zal meegenomen worden in de geplande onderzoeken. Het Groengebied Amstelland is de beheerder van de Gaasperplas. Zij zijn bij alle projecten betrokken en zullen daar waar nodig een beheertoets maken en zo de kosten voor het beheer in beeld brengen.

Er zal ook veel meer handhaving nodig zijn, zelfs politietoezicht, omdat de veiligheid bij intensief gebruik zal afnemen.

Start projecten

We stellen voor te starten met de projecten 'rondje Gaasperplas' en 'het verbeteren van de entree vanaf de metro Gaasperplas inclusief onderzoek naar een nieuwe stedelijke functie', de projecten 1 en 2. Reden hiervoor is dat dit de meest urgente projecten zijn, die tevens een basis kunnen vormen voor meer recreatieve activiteiten in het gebied. Ook willen we het onderzoek naar zelfbeheer starten (project 6). De projecten 1,2 en 6 kunnen zelfstandig opgepakt worden en zijn niet afhankelijk van de uitvoering van de andere projecten.

Participatie

5

Participatie

De Ontwikkelstrategie voor de Gaasperplas is een toekomstbeeld, een ambitie. Het programma kan alleen vorm krijgen met de medewerking van velen. Bestuurlijk commitment is van belang maar ook de betrokkenheid van partijen in het veld, bewoners, ondernemers en andere geïnteresseerden. De ontwikkelstrategie wil een voedingsbodemp zijn voor kansen die zich voordoen.

Het stadsdeel en het Groengebied nemen hun verantwoordelijkheid door urgente problemen in het park aan te pakken. Bij alle projecten die genoemd zijn organiseren wij vanzelfsprekend de stem van alle belanghebbenden.

In de aanloop naar deze Ontwikkelstrategie is niet opnieuw een brede bijeenkomst georganiseerd met bewoners en organisaties. Deze partijen zijn indertijd uitgebreid betrokken bij de totstandkoming van de Toekomstagenda 'Slimweg gelukkig in Gaasperdam', de uitwerking van de Structuurvisie Amsterdam voor dit gebied.

Het is uitdrukkelijk de wens om voor het vervolg bewoners en gebruikers te stimuleren zelf een rol te pakken in de ontwikkeling van de Gaasperplas tot een aantrekkelijk recreatiegebied voor iedereen.

Partners

Bij de ontwikkeling van de Gaasperplas tot een aantrekkelijk groengebied voor alle Amsterdammers is de samenwerking met een groot aantal partners van belang. Het gebied wordt beheerd door het **Groengebied Amstelland**. Het groengebied Gaasperplas wordt momenteel in een gemeenschappelijk regeling beheerd door het Groengebied Amstelland dat het gebied in erfpacht heeft. Inrichting en onderhoud zijn daarmee een bevoegdheid van het Groengebied. Ruimtelijke ordening is een lokale bevoegdheid. Het Groengebied Amstelland en Amsterdam trekken samen op in het realiseren van plannen om de Gaasperplas op te waarderen.

Een andere belangrijke samenwerkingspartner is de **Provincie Noord-Holland** omdat de Gaasperplas onderdeel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur van Nederland, tegenwoordig Nationaal Natuurnetwerk Nederland (NNN) geheten. **Het nieuwe bestemmingsplan moet passen binnen het beleid van de Provincie.**

De Gaasperplas maakt ook onderdeel uit van de Hoofd Groenstructuur van de gemeente Amsterdam. Een nieuw bestemmingsplan zal ook getoetst moeten worden door de Technische Advies Commissie.

Rijkswaterstaat werkt momenteel aan de overkapping van de A9, de Gaasperdammerweg. Door de overkluizing van de Gaasperdammerweg (A9)- circa 65 meter breed en 2,6 kilometer lang - die rond 2020 gereed is, is het Gaasperpark via het Centraal Park Gaasperdam verbonden met het Nelson Mandelapark (voormalig Bijlmerpark). Daarmee wordt het een van de grootste aaneengesloten binnenstedelijke groengebieden in Amsterdam. Fietsroutes kunnen geoptimaliseerd worden door een goede verbinding met een goede bewegwijzering te maken in de parken tussen beide parken. Ook andere noord-zuid gerichte wegen en langzaam-verkeersroutes kunnen beter worden ingepast. Het tunneldak biedt straks ruimte voor een aantal groene (recreatieve) functies.

Een andere belangrijke partner is **Waternet**. Na het aanleggen van een nieuwe waterloop om de waterkwaliteit van de Gaasperplas te verbeteren zal Waternet ook in de komende jaren natuurvriendelijke oevers aanleggen. Beide opdrachten komen voort uit de Europese kaderrichtlijn Water. Het gaat om het aanleggen 3600 m² natuurlijke oevers. In samenwerking met Waternet kan gekeken worden op welke manier dit project het beste uitgevoerd kan worden aan de Gaasperplas, passend bij de ambities die stad en stadsdeel hebben met de plas.

Op en rond de plas zijn verschillende **verenigingen** en bewoners actief. Watersportverenigingen, kinderboerderij 't Brinkie, volkstuinten, moestuinten etc. Samen met deze verenigingen en bewoners kijken we naar mogelijkheden om deze activiteiten nog beter te kunnen uitvoeren. Er is bijvoorbeeld de wens om een kanoroute te realiseren die vanaf de Gaasperplas door Gaasperdam loopt richting de Hoge Dijk.

De Ontwikkelstrategie voor Gaasperplas is in eerste instantie gericht op de huidige bewoners. Daarnaast doen we enkele ingrepen die expliciet bedoeld zijn om het gebied een grotere betekenis te geven voor de stad, zoals een stedelijke (culturele) functie bij de metrohalte Gaasperplas. Als de bewoners nog meer gaan genieten van de plas dan gaan andere bewoners van Amsterdam dat ook doen en komen er ook nieuwe bewoners. We gaan dus stap voor stap met bewoners en ondernemers aan de slag en hopen op een olievlekwerking. We sluiten aan op stedelijke kaders, we gaan verkennen en experimenteren. We starten met het verbeteren wat beter kan en ruimen op wat niet meer nodig is. De tweede stap is vernieuwen ofwel toevoegen van nieuwe functies en elementen.

Behoud en versterking van natuur en biodiversiteit moet vooropstaan. (Stichting Natuurbescherming ZO)

thingstodo.nl

Colofon

De ontwikkelstrategie Gaasperplas is opgesteld door de gemeente Amsterdam.

Projectgroep:

Ineke van Hooren, projectmanager PB
Guno Nimmermeer, gebiedscoördinator Gaasperdam
Olga Appelman, ontwerper R&D
Jorine Noordman, ass. ontwerper R&D
Lia de Lange, planoloog R&D
Edwin van Schagen, Stedenbouwkundige R&D

Beeldmateriaal, internet

(Door het veelvuldig zoeken naar informatie op internet is het helaas niet gelukt om de bronnen van veel van het beeld te achterhalen. Indien u van mening bent beeldrecht te hebben op in dit Natuurplan gebruikt materiaal, verzoeken wij u zich te richten tot onderstaande afdeling.)

Informatie:

Gemeente Amsterdam
Anton de Komplein 150
Amsterdam Zuidoost
020 - 14020

Geannoteerde versie

door

Stichting Natuurbescherming ZO